

Enskild motion

Motion till riksdagen 2015/16:1487

av Andreas Norlén och Finn Bengtsson (båda M)

Utredning av vittnesskyddet

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om en utredning av befintliga vittnesskyddsåtgärder och deras effektivitet samt en bred inventering av åtgärder för att förbättra skyddet för vittnen och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Det är väl känt att vittnen ibland inte vill framträda inför domstol av rädsla för att utsättas för repressalier, särskilt om gärningsmannen har anknytning till grov, organiserad brottslighet. Fysiska angrepp mot vittnen är tämligen sällsynta, men redan olika slags öppet eller antydningssvis framförda hotelser kan ofta fylla sitt syfte och förmå vittnen att inte framträda eller att ändra sina utsagor. De människor som trots öppna eller dolda hot framför sina vittnesmål är värda vår respekt och vårt stöd. Vårt rättssystem bygger på att medborgarna vill och vågar vittna inför domstol.

Det finns redan idag olika slags stöd och skydd som vittnen kan få. Polisen har huvudansvaret för att skydda hotade personer, men samverkar med andra myndigheter, kommunala aktörer och andra organisationer i detta arbete. Den som hotas av personer som är kopplade till den organiserade brottsligheten kan få ingå i polisens särskilda personsäkerhetsprogram. Kommunerna har ett generellt ansvar för att ge stöd och hjälp till alla som vistas i kommunen. Detta gäller även hotade brottsoffer och vittnen. För att förtydliga socialtjänstens ansvar för att ge stöd och hjälp till dessa personer har Socialstyrelsen på regeringens uppdrag tagit fram en vägledning om detta. Brottsoffermyndigheten och Domstolsverket har sedan 2006 regeringens uppdrag att verka för att vittnesstödsverksamhet bedrivs vid landets samtliga tingsrätter och hovrätter.

Det förefaller dock som om än mer effektiva och mer omfattande åtgärder kan behövas för att säkerställa att den absoluta merparten av alla som har något att berätta om ett brott också framträder som vittnen. Vi har fått ta del av ett antal redogörelser för fall, där det framstår som tydligt att vittnen har blivit utsatta för otillbörlig påverkan, trots de olika stöd- och skyddsåtgärder som polisen, socialtjänsten och andra aktörer kan erbjuda. Det har till exempel handlat om att vittnen under en rättegång har gett en annan bild av ett händelseförlopp än de gav under polisförhören eller vittnen som har sagt sig inte minnas något om en viss händelse, trots att den ägt rum ganska nyligen. En utredning av befintliga vittnesskyddsåtgärder och deras effektivitet samt en bred inventering av åtgärder för att förbättra skyddet av vittnen är därför motiverad.

Andreas Norlén (M)

Finn Bengtsson (M)